

Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Περιεχόμενο που παρέχεται από

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Προϋπόθεση της έκδοσης δικαστικής απόφασης διαζυγίου είναι η κίνηση της κατάλληλης δικαστικής διαδικασίας διαζυγίου (τακτικής ή εκουσίας) από το/τα πρόσωπο/-α που νομιμοποιείται/-ούνται σχετικά (locus standi), σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 50, 369 και 453 του νόμου για την οικογένεια (Obiteljski zakon) [Narodne Novine — (NN· Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Κροατίας) αριθ. 103/15, 98/19, 47/20, 49/23 και 156/2023]. Σε περίπτωση συζύγων που έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, στην αίτηση έκδοσης συναινετικού διαζυγίου πρέπει να προσαρτώνται τα κατάλληλα δικαιολογητικά (έκθεση για τις υποχρεωτικές συνεδρίες οικογενειακής συμβουλευτικής και σχέδιο για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας — άρθρο 55 σε συνδυασμό με το άρθρο 456 του νόμου για την οικογένεια). Παρόμοιες διατάξεις ισχύουν σε περίπτωση συζύγων που έχουν κοινό ανήλικο τέκνο και μόνο ο ένας σύζυγος υποβάλλει αίτηση διαζυγίου (έκθεση για τις υποχρεωτικές συνεδρίες οικογενειακής συμβουλευτικής — άρθρο 57 σε συνδυασμό με το άρθρο 379 του νόμου για την οικογένεια).

Ως εκ τούτου, πριν από την υποβολή κοινής αίτησης για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου ή πριν από την άσκηση αγωγής διαζυγίου από έναν εκ των συζύγων, οι σύζυγοι που έχουν κοινά ανήλικα τέκνα οφείλουν να υποβάλουν αίτηση για υποχρεωτικές συνεδρίες οικογενειακής συμβουλευτικής στο Κροατικό Ινστιτούτο Κοινωνικής Εργασίας (Hrvatski zavod za socijalni rad) που είναι αρμόδιο για τον τόπο στον οποίο το τέκνο έχει μόνιμη ή προσωρινή διεύθυνση κατοικίας, ή για τον τόπο στον οποίο οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή κατοικία τους, είτε μόνιμη είτε προσωρινή (άρθρα 321, 322, 323 του νόμου για την οικογένεια).

2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Οι προϋποθέσεις της έκδοσης διαζυγίου διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 51 του νόμου για την οικογένεια. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες νομικές διατάξεις, το δικαστήριο λύει τον γάμο:

1. αμφότεροι οι σύζυγοι αιτούνται την έκδοση συναινετικού διαζυγίου·
2. διαπιστώνει σοβαρό και ανεπανόρθωτο κλονισμό των συζυγικών σχέσεων· ή
3. έχει παρέλθει 1 έτος από τη λύση της συζυγικής ένωσης.

3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Μια έννομη συνέπεια της λύσης του γάμου είναι η παύση των ατομικών δικαιωμάτων και των καθηκόντων των συζύγων (άρθρα 30-33 του νόμου για την οικογένεια). Ο νόμος για την οικογένεια ορίζει ρητά ότι σε περίπτωση λύσης του γάμου (με ακύρωση ή διαζύγιο), κάθε πρώην σύζυγος μπορεί να διατηρήσει το επώνυμο που είχε κατά τον χρόνο λύσης του γάμου (άρθρο 48 του νόμου για την οικογένεια).

3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Πριν από τη λύση του καθεστώτος περιουσιακών σχέσεων των συζύγων (με συμφωνία των συζύγων ή με δικαστική απόφαση — στο πλαίσιο της εκουσίας διαδικασίας), το συνηθέστερο ζήτημα που προκύπτει είναι ο διαχωρισμός των δικαιωμάτων και των πραγμάτων που απαρτίζουν τη συζυγική περιουσία από τα δικαιώματα και τα πράγματα που απαρτίζουν την ατομική περιουσία του ενός ή του άλλου συζύγου (διαχωρισμός των τριών συνόλων περιουσιακών στοιχείων). Τα εν λόγω ζητήματα, σε περίπτωση που οι σύζυγοι δεν μπόρεσαν να καταλήξουν σε συμφωνία για τη ρύθμιση των περιουσιακών σχέσεών τους (γαμικό σύμφωνο — άρθρα 40-42 νόμου για την οικογένεια), επιλύονται με αστική δίκη βάσει των σχετικών διατάξεων του νόμου για την οικογένεια (άρθρα 34-39 και άρθρα 43-46 του ObZ 2015), ενώ επικουρικά εφαρμόζονται οι διατάξεις του νόμου για την κυριότητα και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα (Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima), του νόμου για τις αστικές ενοχές (Zakon o obveznim odnosima), του νόμου για την κτηματογράφηση (Zakon o zemljišnim knjigama), του νόμου για τις εταιρείες (Zakon o trgovačkim društvima), του νόμου για την αναγκαστική εκτέλεση (Ovršni zakon) και του κώδικα πολιτικής δικονομίας (Zakon o parničnom postupku) (άρθρα 38, 45 και 346 του νόμου για την οικογένεια).

3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Οι έννομες συνέπειες που έχει η λύση του γάμου για τα ανήλικα τέκνα αφορούν διάφορα σημαντικά ζητήματα: με ποιον γονέα θα διαμένει το τέκνο μετά τη λύση του γάμου· διατήρηση της επικοινωνίας με τον γονέα με τον οποίο δεν θα διαμένει το τέκνο· διατροφή του τέκνου· και τον τρόπο με τον οποίο θα ρυθμιστούν οι υπόλοιποι τομείς της γονικής μέριμνας (όπως η εκπροσώπηση του τέκνου, διεκπεραίωση νομικών υποθέσεων, διαχείριση και διάθεση των περιουσιακών στοιχείων του παιδιού, εκπαίδευση και υγεία του τέκνου). Οι σύζυγοι μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τις εν λόγω έννομες συνέπειες του διαζυγίου (σχέδιο για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας) και, ως εκ τούτου, να επιλέξουν απλούστερη και ταχύτερη διαδικασία διαζυγίου στο πλαίσιο της εκουσίας δικαιοδοσίας (άρθρα 52, 54-55, 106, 453-460 του νόμου για την οικογένεια). Εάν οι σύζυγοι δεν καταρτίσουν σχέδιο για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας που να περιέχει συμφωνία σχετικά με τις προαναφερθείσες έννομες συνέπειες του διαζυγίου, τα ζητήματα αυτά θα κριθούν αυτομάτως από το δικαστήριο στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου που κινείται με την άσκηση αγωγής (άρθρα 53 — 54, 56 — 57 και 413 του νόμου για την οικογένεια). Παρά ταύτα, οι γονείς μπορούν να καταλήξουν σε συμφωνία για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου όσο εκκρεμεί η δίκη του διαζυγίου. Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο θα εκδώσει την απόφασή του βασιζόμενο στη συμφωνία των γονέων, εφόσον κρίνει ότι η εν λόγω συμφωνία εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον του τέκνου (άρθρο 104 παράγραφος 3 σε συνδυασμό με το άρθρο 420 του νόμου για την οικογένεια).

3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Ο νόμος για την οικογένεια παρέχει τη δυνατότητα στους συζύγους να υποβάλουν αξίωση διατροφής πριν από την περάτωση της δίκης διαζυγίου. Εάν δεν υποβλήθηκε αξίωση διατροφής κατά τη διάρκεια της δίκης διαζυγίου, ο πρώην σύζυγος μπορεί να ασκήσει αγωγή διατροφής μέσα σε διάστημα έξι μηνών από τη λύση του γάμου, εφόσον οι νόμιμες προϋποθέσεις της διατροφής συνέτρεχαν κατά τον χρόνο περάτωσης της δίκης διαζυγίου και εξακολούθησαν να συντρέχουν έως την περάτωση της δίκης για τη διατροφή (άρθρα 295-301, 423-432 του νόμου για την οικογένεια). Οι νόμιμες προϋποθέσεις της διατροφής είναι να μη διαθέτει ο αιτών σύζυγος επαρκή μέσα βιοπορισμού ή να μην είναι σε θέση να διασφαλίσει τον βιοπορισμό του από τα περιουσιακά του στοιχεία και να μην είναι σε θέση να εργαστεί ή να βρει απασχόληση, υπό τον όρο ότι ο σύζυγος κατά του οποίου υποβλήθηκε η αίτηση διαθέτει επαρκή μέσα και δυνατότητες για να εκπληρώνει την υποχρέωση αυτή (άρθρο 295 του νόμου για την οικογένεια). Η διατροφή καθορίζεται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Το άρθρο 298 του νόμου για την οικογένεια ορίζει ότι η υποχρέωση διατροφής του/της συζύγου μπορεί να διαρκέσει έως και 1 έτος, ανάλογα με τη διάρκεια του γάμου και τη δυνατότητα του αιτούντος να εξασφαλίσει μέσα βιοπορισμού με άλλον τρόπο στο άμεσο μέλλον. Ο νόμος για την οικογένεια καθορίζει επίσης τις ρυθμίσεις για την εκπλήρωση της υποχρέωσης διατροφής. Βάσει του άρθρου 296 του νόμου για την οικογένεια, η διατροφή των συζύγων καθορίζεται ως τακτικό μηνιαίο ποσό που προκαταβάλλεται. Ωστόσο, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αιτήματος του ενός ή και των δύο συζύγων, να διατάξει την εφάπαξ καταβολή, ανάλογα με τις περιστάσεις της υπόθεσης. Σύμφωνα με το άρθρο 302 του νόμου για την οικογένεια, σε περίπτωση διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να καταρτίσουν συμφωνία διατροφής (άρθρα 302 και 470-473 του νόμου για την οικογένεια).

4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Στο οικογενειακό δίκαιο της Κροατίας δεν υπάρχει όρος ισοδύναμος με τον «δικαστικό χωρισμό» (zakonska rastava). Ανάλογος όρος για τον «δικαστικό χωρισμό» που απαντά στην ισχύουσα νομοθεσία είναι η «λύση της συζυγικής ένωσης» (prestanak bračne zajednice). Η «λύση της συζυγικής ένωσης» επέρχεται όταν οι σύζυγοι λύσουν κάθε αμοιβαία σχέση που κανονικά χαρακτηρίζει τη συζυγική ζωή, δηλαδή εάν δεν επιθυμούν πλέον να ζήσουν ως σύζυγοι και να διατηρήσουν την ένωσή τους. Η «λύση της συζυγικής ένωσης» είναι όρος του γαμικού δικαίου καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 51 του νόμου για την οικογένεια, ένας από τους νόμιμους λόγους λύσης του γάμου είναι η παρέλευση διαστήματος μεγαλύτερου του ενός έτους από τη «λύση της συζυγικής ένωσης». Ο όρος «λύση της συζυγικής ένωσης» έχει επίσης ειδική σημασία όσον αφορά τη διευθέτηση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 36 του νόμου για την οικογένεια, τα περιουσιακά στοιχεία που απέκτησαν οι σύζυγοι από την εργασία τους κατά τη διάρκεια της συζυγικής ένωσης (και όχι κατά τη διάρκεια του γάμου), ή που απορρέουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, θεωρείται ότι συνιστούν τη συζυγική περιουσία.

5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Στο οικογενειακό δίκαιο της Κροατίας δεν υπάρχει όρος ισοδύναμος με τον «δικαστικό χωρισμό» (zakonska rastava). Ανάλογος όρος για τον «δικαστικό χωρισμό» που απαντά στην ισχύουσα νομοθεσία είναι η «λύση της συζυγικής ένωσης» (prestanak bračne zajednice). Ο νόμος για την οικογένεια δεν ορίζει τις προϋποθέσεις για τη «λύση της συζυγικής ένωσης» διότι η συζυγική ένωση αποτελεί νομικό πρότυπο και αποτυπώνει το περιεχόμενο του συζυγικού βίου. Η «λύση της συζυγικής ένωσης» επέρχεται όταν οι σύζυγοι λύσουν κάθε αμοιβαία σχέση που κανονικά χαρακτηρίζει τη συζυγική ζωή, δηλαδή εάν δεν επιθυμούν πλέον να ζήσουν ως σύζυγοι και να διατηρήσουν την ένωσή τους (π.χ. όταν παύσουν να επικοινωνούν). Η λύση της συζυγικής ένωσης εκδηλώνεται κατά κύριο λόγο στην πράξη με την αποχώρηση του ενός συζύγου από την κοινή εστία και την εγκατάλειψη του άλλου συζύγου.

6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Στο οικογενειακό δίκαιο της Κροατίας δεν υπάρχει όρος ισοδύναμος με τον «δικαστικό χωρισμό» (zakonska rastava). Ανάλογος όρος για τον «δικαστικό χωρισμό» που απαντά στην ισχύουσα νομοθεσία είναι η «λύση της συζυγικής ένωσης» (prestanak bračne zajednice). Η «λύση της συζυγικής ένωσης» είναι όρος του γαμικού δικαίου καθώς, σύμφωνα με το άρθρο 51 του νόμου για την οικογένεια, ένας από τους νόμιμους λόγους λύσης του γάμου είναι η παρέλευση διαστήματος μεγαλύτερου του ενός έτους από τη «λύση της συζυγικής ένωσης». Ο όρος «λύση της συζυγικής ένωσης» έχει επίσης ειδική σημασία όσον αφορά τη διευθέτηση των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 36 του νόμου για την οικογένεια, τα περιουσιακά στοιχεία που απέκτησαν οι σύζυγοι από την εργασία τους κατά τη διάρκεια της συζυγικής ένωσης (και όχι κατά τη διάρκεια του γάμου), ή που απορρέουν από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, θεωρείται ότι συνιστούν τη συζυγική περιουσία. Η λογική των εν λόγω διατάξεων είναι ότι η διάρκεια της συζυγικής ένωσης δεν συμπίπτει κατ' ανάγκη με τη διάρκεια του γάμου, ιδίως όταν ο γάμος καταλήγει σε διαζύγιο. Κατά κανόνα, η λύση της συζυγικής ένωσης επέρχεται πριν από την κίνηση της διαδικασίας διαζυγίου. Συνεπώς, η διαδικασία διαζυγίου μπορεί να συνεχίζεται μετά τη «λύση της συζυγικής ένωσης» και συνήθως αυτό συμβαίνει (ιδίως αν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας έγινε χρήση ένδικων μέσων).

7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Στο κροατικό οικογενειακό δίκαιο, για την «ακύρωση του γάμου» χρησιμοποιείται ο όρος roništaj braka, και όχι roništenje braka. Η «ακύρωση του γάμου» συνιστά έναν από τους λόγους λύσης του γάμου (άρθρο 47 του νόμου για την οικογένεια) και μία από τις τρεις γαμικές διαφορές που ρυθμίζονται από την έννομη τάξη της Κροατίας (άρθρο 369 του νόμου για την οικογένεια). Η «ακύρωση του γάμου» συνιστά κύρωση οικογενειακού δικαίου σε περιπτώσεις όπου ο γάμος συνήφθη κατά παράβαση των διατάξεων σχετικά με το κύρος του γάμου (άρθρα 25-29 του νόμου για την οικογένεια). Εφαρμόζεται σε αστικές διαδικασίες που κινούνται με την άσκηση αγωγής (άρθρο 369 του νόμου για την οικογένεια). Οι διατάξεις για την «ακύρωση του γάμου» εφαρμόζονται σε περίπτωση άκυρου γάμου (άρθρα 29, 49 και 369-378 του νόμου για την οικογένεια).

8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Στο κροατικό οικογενειακό δίκαιο, για την «ακύρωση του γάμου» χρησιμοποιείται ο όρος *roništaj braka*, και όχι *roništenje braka*. Ο γάμος είναι άκυρος εάν έχει συναφθεί κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 25-28 του νόμου για την οικογένεια, δηλαδή εάν έχει συναφθεί από ανήλικα πρόσωπα, πρόσωπα που δεν είναι σε θέση να διακρίνουν το σωστό από το λάθος, πρόσωπα που έχουν στερηθεί τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα να προβαίνουν σε δηλώσεις σχετικά με την προσωπική τους κατάσταση, ή πρόσωπα που είναι συγγενείς εξ αίματος ή υιοθεσίας, ή εάν η νύφη ή ο γαμπρός είναι δίδυμος/-η ή βρίσκεται ήδη σε σχέση συμβίωσης. Σε γάμο αυτού του είδους εφαρμόζονται οι διατάξεις σχετικά με την «ακύρωση του γάμου» (άρθρο 29 του νόμου για την οικογένεια).

9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Στο κροατικό οικογενειακό δίκαιο, για την «ακύρωση του γάμου» χρησιμοποιείται ο όρος *roništaj braka*, και όχι *roništenje braka*. Οι έννομες συνέπειες της «ακύρωσης του γάμου» ρυθμίζονται με τον ίδιο τρόπο όπως στη λύση του γάμου με διαζύγιο (βλέπε την απάντηση στην ερώτηση αριθ. 3).

10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Στην έννομη τάξη της Κροατίας, το διαζύγιο ρυθμίζεται ως διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου, ενώ δεν προβλέπεται εξωδικαστική διαδικασία διαζυγίου. Παρά ταύτα, μια από τις θεμελιώδεις αρχές του οικογενειακού δικαίου, με ιδιαίτερη σπουδαιότητα στις διαδικασίες διαζυγίου, είναι η αρχή της συναινετικής διευθέτησης των οικογενειακών σχέσεων, η οποία αποτελεί καθήκον όλων των οργάνων που παρέχουν επαγγελματική συνδρομή στην οικογένεια ή αποφασίζουν επί των οικογενειακών σχέσεων (άρθρο 9 του νόμου για την οικογένεια). Ως εκ τούτου, το οικογενειακό δίκαιο προβλέπει δύο είδη εξωδικαστικών διαδικασιών, που αποσκοπούν στη συναινετική διευθέτηση των ζητημάτων που συναρτώνται με το διαζύγιο: τις υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής (άρθρα 321-330 του νόμου για την οικογένεια) και την οικογενειακή διαμεσολάβηση (άρθρα 331-344 του νόμου για την οικογένεια). Οι υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής διενεργούνται από ομάδα εμπειρογνομόνων του Κροατικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Εργασίας (*Hrvatski zavod za socijalni rad*) και αποτελούν μια μορφή υποστήριξης για τα μέλη της οικογένειας (π.χ. συζύγους που επιθυμούν να κινηθούν διαδικασία διαζυγίου και έχουν κοινό ανήλικο τέκνο) προκειμένου να λάβουν συναινετικές αποφάσεις για τις οικογενειακές σχέσεις, με ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία των οικογενειακών σχέσεων όσον αφορά το παιδί. Αυτό περιλαμβάνει την κατάρτιση σχεδίου για τη ρύθμιση της γονικής μέριμνας, το οποίο αποτελεί συμφωνία για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου και πρέπει να καθορίζει λεπτομερώς: τον τόπο και τη διεύθυνση διαμονής του τέκνου· τον χρόνο που θα περνά το τέκνο με κάθε γονέα· τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι πληροφορίες που αφορούν τη συναίνεση για αποφάσεις που αφορούν το παιδί· τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι σημαντικές πληροφορίες που αφορούν το τέκνο· το ποσό της διατροφής που θα υποχρεούται να καταβάλλει ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο· και τον τρόπο με τον οποίο θα επιλύονται μελλοντικά ζητήματα. Οι συναινετικές αποφάσεις πρέπει επίσης να καλύπτουν τις έννομες συνέπειες της μη επίτευξης συμφωνίας και της κίνησης δικαστικής διαδικασίας για τη λήψη απόφασης σχετικά με τα προσωπικά δικαιώματα του τέκνου. Η οικογενειακή διαμεσολάβηση είναι διαδικασία στην οποία τα μέρη προσπαθούν να επιλύσουν οικογενειακή διαφορά συναινετικά, με τη βοήθεια ενός ή περισσότερων οικογενειακών διαμεσολαβητών. Κύριος σκοπός της διαδικασίας είναι η κατάρτιση σχεδίου για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας και άλλων συμφωνιών που αφορούν το τέκνο, καθώς και τη ρύθμιση κάθε άλλου ζητήματος περιουσιακού ή άλλου χαρακτήρα.

11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνυποβάλλονται με την αγωγή;

Στην περίπτωση συζύγων χωρίς ανήλικο τέκνο, είναι δυνατή η κίνηση δικαστικής διαδικασίας είτε με την άσκηση αγωγής διαζυγίου είτε με την κατάθεση αίτησης συναινετικού διαζυγίου από αμφοτέρους τους συζύγους (άρθρο 50 του νόμου για την οικογένεια). Στις δύο αυτές περιπτώσεις η εξωδικαστική διαδικασία των υποχρεωτικών συνεδριών συμβουλευτικής (μια μορφή εξειδικευμένης συνδρομής στα μέλη της οικογένειας

ώστε να λάβουν συναινετικές αποφάσεις για τις οικογενειακές σχέσεις, που παρέχεται από ομάδα εμπειρογνομόνων του Κροατικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Εργασίας (Hrvatski zavod za socijalni rad)] δεν εφαρμόζεται (άρθρα 321-322 του νόμου για την οικογένεια) και οι σύζυγοι κινούν απευθείας τη διαδικασία διαζυγίου ενώπιον δικαστηρίου (τακτική ή εκουσία), που είναι σχετικά ευχερής και ταχεία. Τα ανωτέρω ισχύουν και για δικαστικές διαδικασίες ακύρωσης του γάμου όταν οι σύζυγοι δεν έχουν κοινό ανήλικο τέκνο.

Στην περίπτωση συζύγων με ανήλικο τέκνο, είναι δυνατή η κίνηση δικαστικής διαδικασίας είτε με την άσκηση αγωγής διαζυγίου είτε με την κατάθεση αίτησης συναινετικού διαζυγίου από αμφοτέρους τους συζύγους (άρθρο 50 του νόμου για την οικογένεια). Ωστόσο, πριν από την κίνηση διαδικασίας διαζυγίου (με την κατάθεση αγωγής ή αίτησης συναινετικού διαζυγίου) όταν υπάρχει κοινό ανήλικο τέκνο, οι σύζυγοι υποχρεούνται να συμμετέχουν σε εξωδικαστικές υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής. Πρόκειται για μια μορφή εξειδικευμένης συνδρομής στα μέλη της οικογένειας ώστε να λάβουν συναινετικές αποφάσεις για τις οικογενειακές σχέσεις, συνδρομή η οποία παρέχεται από ομάδα εμπειρογνομόνων του Κροατικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Εργασίας (Hrvatski zavod za socijalni) που είναι αρμόδιο για τον τόπο στον οποίο το τέκνο έχει μόνιμη ή προσωρινή διεύθυνση κατοικίας, ή για τον τόπο στον οποίο οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή κατοικία τους, είτε μόνιμη είτε προσωρινή (άρθρα 321-322 του νόμου για την οικογένεια). Σκοπός του εν λόγω κανονισμού είναι να παράσχει στους συζύγους επαγγελματική στήριξη, μεταξύ άλλων για την κατάρτιση σχεδίου για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας, το οποίο αποτελεί συμφωνία για τις έννομες συνέπειες του διαζυγίου και πρέπει να καθορίζει λεπτομερώς: τον τόπο και τη διεύθυνση διαμονής του τέκνου· τον χρόνο που θα περνά το τέκνο με κάθε γονέα· τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι πληροφορίες που αφορούν τη συναίνεση για αποφάσεις που αφορούν το παιδί· τον τρόπο που θα διαμοιράζονται οι σημαντικές πληροφορίες που αφορούν το τέκνο· το ποσό της διατροφής που θα υποχρεούται να καταβάλλει ο γονέας με τον οποίο δεν διαμένει το τέκνο· και τον τρόπο με τον οποίο θα επιλύονται μελλοντικά ζητήματα. Οι γονείς μπορούν να καταρτίσουν σχέδιο για τη ρύθμιση της γονικής μέριμνας κατά τη διάρκεια των υποχρεωτικών συνεδριών συμβουλευτικής ή να το καταρτίσουν οι ίδιοι ή να το καταρτίσουν κατά τη διάρκεια της οικογενειακής διαμεσολάβησης (εξωδικαστική διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας οι σύζυγοι επιχειρούν να επιλύσουν διαφορές που προκύπτουν από οικογενειακές σχέσεις συναινετικά με την υποστήριξη ενός ή περισσότερων οικογενειακών διαμεσολαβητών — άρθρο 331 του νόμου για την οικογένεια). Με την κατάρτιση σχεδίου για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας, οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν την απλούστερη και ταχύτερη διαδικασία διαζυγίου στο πλαίσιο της εκουσίας δικαιοδοσίας, η οποία κινείται με την υποβολή αίτησης (άρθρα 52, 5-55, 106 και 453-460 του νόμου για την οικογένεια). Οι σύζυγοι με κοινό ανήλικο τέκνο πρέπει να επισυνάψουν στην αίτηση συναινετικού διαζυγίου την έκθεση σχετικά με τις υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής που αναφέρεται στο άρθρο 324 του νόμου για την οικογένεια και το σχέδιο για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας που αναφέρεται στο άρθρο 106 του νόμου για την οικογένεια (άρθρο 456 του νόμου για την οικογένεια).

Εάν οι σύζυγοι δεν καταρτίσουν σχέδιο για τη ρύθμιση της κοινής γονικής μέριμνας που να περιέχει συμφωνία σχετικά με τις προαναφερθείσες έννομες συνέπειες του διαζυγίου, τα ζητήματα αυτά θα κριθούν αυτομάτως από το δικαστήριο στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου που κινείται με την άσκηση αγωγής (άρθρα 53- 54, 56-57 και 413 του νόμου για την οικογένεια). Εάν οι σύζυγοι έχουν κοινό ανήλικο τέκνο, πρέπει να επισυνάψουν στην αγωγή διαζυγίου την έκθεση σχετικά με τις υποχρεωτικές συνεδρίες συμβουλευτικής που αναφέρεται στο άρθρο 324 του νόμου για την οικογένεια.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Στο νομικό σύστημα της Κροατίας, τα ζητήματα που σχετίζονται με τη νομική συνδρομή και τη δυνατότητα απαλλαγής από την καταβολή των δικαστικών εξόδων και των δικαστικών τελών ρυθμίζονται στον νόμο για τη νομική συνδρομή (Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći) (NN αριθ. 143/2013 και 98/2019). Δικαίωμα πρωτοβάθμιας νομικής συνδρομής σε όλες τις διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των γαμικών διαφορών και των άλλων διαδικασιών οικογενειακού δικαίου, παρέχεται στα πρόσωπα που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις (άρθρα 9-11 του νόμου για τη νομική συνδρομή). Δικαίωμα δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής στις διαδικασίες οικογενειακού δικαίου και τις άλλες διαδικασίες που προβλέπονται στον νόμο, παρέχεται στα πρόσωπα που πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις (άρθρα 12-25 του νόμου για τη νομική συνδρομή). Το ζήτημα της χορήγησης απαλλαγής από την καταβολή των δικαστικών εξόδων για συγκεκριμένες διαδικασίες, μεταξύ των οποίων οι διαδικασίες οικογενειακού δικαίου, ρυθμίζεται από το άρθρο 13 παράγραφος 3 του νόμου για τη νομική συνδρομή. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στις διατάξεις:

α) που ρυθμίζουν τη χορήγηση δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής χωρίς προσδιορισμό της οικονομικής κατάστασης του ενδιαφερόμενου προσώπου (άρθρο 15 του νόμου για τη νομική συνδρομή)·

β) που ρυθμίζουν τη διαδικασία για τη χορήγηση δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής (άρθρα 16-18 του νόμου για τη νομική συνδρομή).

γ) που ρυθμίζουν το εύρος της δευτεροβάθμιας νομικής συνδρομής (άρθρο 19 του νόμου για τη νομική συνδρομή) και

δ) που ρυθμίζουν διαδικαστικά και άλλα θέματα που σχετίζονται με τη χορήγηση νομικής συνδρομής (άρθρα 20-25 του νόμου για τη νομική συνδρομή).

Ταυτόχρονα, προσοχή πρέπει να δίνεται στα άρθρα 10 και 11 του νόμου για τα δικαστικά τέλη (Zakon o sudskim pristojbama), [NN αριθ. 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15, 118/18 και 51/23], ως προς τους διαδίκους που απαλλάσσονται σε κάθε περίπτωση από την καταβολή δικαστικών τελών.

13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Είναι δυνατή η άσκηση προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου ή ακύρωσης γάμου. Και οι δύο διάδικοι έχουν αυτό το δικαίωμα. Ο νόμος για την οικογένεια δεν ρυθμίζει ρητά την άσκηση προσφυγής σε γαμικές διαφορές. Ωστόσο, οι διατάξεις του άρθρου 346 καθιερώνουν την επικουρική εφαρμογή των διατάξεων του κώδικα πολιτικής δικονομίας (Zakon o parničnom postupku), (NN αριθ. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19, 80/22, 114/22 και 155/23:

Στο άρθρο 348, ο κώδικας πολιτικής δικονομίας ρυθμίζει την προσφυγή κατά ετυμηγορίας, ενώ στο άρθρο 378 ρυθμίζει την προσφυγή κατά απόφασης. Όσον αφορά τα ένδικα μέσα, ο νόμος για την οικογένεια προβλέπει ότι δεν επιτρέπεται δικαστικός έλεγχος κατά αποφάσεων δευτεροβάθμιων δικαστηρίων που εκδίδονται σε συζυγική διαφορά (άρθρο 373 του νόμου για την οικογένεια).

14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Σύμφωνα με το άρθρο 30 του κανονισμού 2019/1111, η απόφαση αυτή αναγνωρίζεται στην Κροατία χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.

Επιπροσθέτως, οποιοδήποτε κράτος μέλος μπορεί, χωρίς καμία ειδική διαδικασία, να επιφέρει τροποποιήσεις στα ληξιαρχικά βιβλία του βάσει απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδίδεται σε άλλο κράτος μέλος και δεν υπόκειται σε περαιτέρω ένδικα μέσα κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Οι αιτήσεις για την αναγνώριση ή τη μη αναγνώριση απόφασης (άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα) πρέπει να υποβάλλονται στο κατά τόπον αρμόδιο δημοτικό δικαστήριο (općinski sud). Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται η διαδικασία του κεφαλαίου III τμήμα 2 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα.

Το ένδικο μέσο, δηλαδή η προβλεπόμενη από το άρθρο 33 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα προσφυγή, ασκείται στα δευτεροβάθμια (περιφερειακά) δικαστήρια (županijski sudovi) μέσω του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση (του δημοτικού δικαστηρίου από τον ανωτέρω αναφερόμενο κατάλογο).

16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας

διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Εάν οι σύζυγοι έχουν επιλέξει το εφαρμοστέο στο διαζύγιο δίκαιο, εφαρμόζεται ένα από τα ακόλουθα δίκαια: το δίκαιο της χώρας στην οποία και οι δύο σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο της επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου· το δίκαιο της χώρας στην οποία είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους, εάν ένας από αυτούς έχει ακόμη τη συνήθη διαμονή του στην εν λόγω χώρα· το δίκαιο της χώρας της οποίας τουλάχιστον ένας από αυτούς είναι υπήκοος κατά τον χρόνο της επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου· το κροατικό δίκαιο [άρθρο 36 του νόμου για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο (Zakon o meġxunarodnom privatnom pravu), NN αριθ. 101/17 και 67/23]. Εάν οι σύζυγοι δεν έχουν επιλέξει το εφαρμοστέο δίκαιο σύμφωνα με το άρθρο 36 του νόμου για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο, στο διαζύγιο εφαρμόζεται ένα από τα ακόλουθα δίκαια:

1. το δίκαιο της χώρας στην οποία και οι δύο σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας διαζυγίου·
2. το δίκαιο της χώρας στην οποία είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους, εάν ένας από αυτούς έχει ακόμη τη συνήθη διαμονή του στην εν λόγω χώρα·
3. το δίκαιο της χώρας της οποίας είναι υπήκοοι κατά τον χρόνο κίνησης της διαδικασίας διαζυγίου·
4. το κροατικό δίκαιο.

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [Η Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθούσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 09/12/2024

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα